

Egyesületünk, csak úgy, mint ez elmúlt években, a 2023. évben is számtalan szakmai programot szervezett, illetve vett részt benne. A megkezdett európai uniós kutatást és innovációt célzó Horizont 2020 és Erasmus+ programokat folytattuk és örömmel tettünk eleget számtalan az új Horizon Europe konzorcium részvételében való felkérésnek. A nemzetközi projektek tevékenységeit a szervezet általános célkitűzéseivel illesztettük, hogy tagjaink és szakmai partnereink is be tudjanak kapcsolódni a tudásátadási folyamatokba. Folytattuk érdekképviselési tevékenységünket, csak úgy, mint az ismeret és tudásátadási munkánkat.

2023-ben a Kislépték Egyesület 3 állandó munkatárssal és 11 megbízással dolgozott.

Örömmel számolhatunk be arról is, hogy taglétszámunk is jelentősen nőtt: tagságunk létszáma 118 fő.

1. Érdekképviselési tevékenységünk

- Szakmai háttéranyagot készítettünk az AÖFK és a Hermann Ottó Intézet részére hazai agroturisztikai tevékenységek jogszabályi helyzet és anomáliák bemutatására, a nemzetközi agroturisztikai tevékenységekről és szabályozásáról
- Meghívott szakmai szervezettel részt vettünk a 60/2023 AM Kistermelői rendelet módosításainak egyeztetésében
- Segítettük a Kárpát-medencei Gyümölcsész Hálózat és a MAPER munkáját, egy új művelési ág meghatározásában és az adminisztrációs teher csökkentésének javaslatában, valamint a célcsoport támogatásainak segítésében.

2. Tudásátadási tevékenységeink

2.1 Rendezvények

- **EU4Advice Living Lab nyitó meetingek Dunaharaszton és Miskolcon 2023. január 31. és február 10.**
Az európai AKIS-REL szaktanácsadói hálózatba való becsatlakozás és a hazai REL szaktanácsadók hálózatának létrehozása érdekében 2 workshopot tartottunk, ahova a nemzeti és regionális szereplők kaptak meghívót. A műhelynap tematikája az volt, hogy milyen típusú REL szaktanácsadást szükséges Magyarországon létrehozni.
- **Degrebe MPE Kecskemét**

<https://kisleptek.hu/tudastar/publikacio/erasmus-degrebe-projekt/beszamolo-a-degrebe-projekt-hazai-rendezyenyrol-a-kozos-agrarpolitika-ujdonsagai-kihivasai-az-europai-zold-megallapodas-celkituzeseinek-megvalositasahoz-kapcsolodoan/>

A Degrebe projekt keretében szaktanácsadók és fiatalok számára bemutattuk a projekt keretében készülő zöld skillekről szóló játékot, majd a várható AÖP és generációváltás jogszabályokat.

- **2023. március 7. Kristinus Borház - A zöldebb jövőért - Úton a biogazdálkodás felé**
A biogazdálkodásra való átállás elősegítése szempontjából műhelymunkát szerveztünk a Kristinus borházzal közösen
- **Helyből jobb workshop Szombathely**
A védjegy kialakítása szempontjából műhelymunkát tartottunk.
- **Lokál47 Kéthely, Laskagomba alapanyagú ételek kóstolása a CO-fresh projekt keretében**
A laskagomba értéklánc HORECA szempontú vizsgálata szempontjából kóstoló napot tartottunk a Lokál47 étteremmel
- **Nőtincs - Erdei melléktermék gyűjtés**
Nőtincsen a hatósági szakemberekkel workshopon vettünk részt az ehető erdei termékek jogszabályi hátterével kapcsolatban
- **Méz Ízbogozók több alkalommal az évben**
- **Abhof Wieselburg**
Az osztrák REL kiállításra termelőket utaztattunk ki a WWF támogatásával
- **Zöld OT**
Kollégáink részt vettek a Zöld OT-n és műhelymunkát tartottak a gombafogyasztás és a helyi termékek fogyasztásáról, a közétkeztetés téma szekcióban az MTVSZ főszervező mellett.
- **Farmer EXPO**
A Farmer Expon nyitó előadást tartottunk a kerekasztal beszélgetésen a REL szerepéről
- **OMÉK**
Kiállítók voltunk a MNVH standján, és szakmai programot tartottunk a Co-Fresh projekt keretében.
- **Harta Kali Major ESG**
Részt vettünk a MyFarm Harta szervezésében a fenntarthatóságról szóló együttműködésben
- **EPR webinárium**

Webináriumot tartottunk a kistermelőket érintő EPR szabályozásról Mészáros Róbert szakértő bevonásával

- **ÖMKI Ökológiai Konferencia**
A régi magyar gabonafajták piacra jutásáról workshopot vezettünk az ÖMKI ágazati konferenciáján
- **2023. szeptember elején Living Lab (Élő Laboratórium) nyitó workshopot tartottunk Szombathelyen a Pannon Helyi Termék csapatával**
- **REL Szervezők Napja 2023. november 10. Békéscsaba**
A REL Szervezők országos találkozója keretében 150 fő részvételével konferenciát és szakmai továbbképzést szerveztünk.
- **2023. 10. 05 Paks KDMFÜ**
Kerekasztal beszélgetésen vettünk részt az agroturisztikai témában: „Szelíd energiák, természetközeli értékek” címmel megrendezett rendezvényen.

2.2 Képzés

- **Balatoncsicsón az Ezt Vedd program keretében élményparaszti programot tartottunk**
- **REL Szervezők képzését tartottunk**

2.3 Tanulmányírás

- **AÖFK részére Agroturisztikai Stratégia helyzetfeltárás**

2.4 Szakértői munkák

- **Pannon Helyi Termék Nonprofit Kft.**
 - Workshopok tartása a Helyben vagyunk védjegy előkészítéséhez
 - Védjegyszerződés és szabályzat, valamint segédanyagok elkészítése véleményezésre
 - Termelők szakmai tanulmányútjának megszervezése és az ott szerzett ismeretek feldolgozása.
- **Több alkalommal valósítottunk meg a FATOSZ tagsága, védjegyesei részére fél napos online képzést a higiéniai, vendéglátó, vendégasztal tudnivalókról.**
- **Agroökológiai munkacsoportban való részvétel**
- **Farmwell Horizon 2020 projekt keretében az AKI felkérésére részt vettünk a hálózati találkozó megszervezésében, és ausztriai tanulmányúton.**
- **Szigetközi Védjegy létrehozása**
- **Mecsekvidék Egyesület**

3. Kommunikáció és online jelenlét

2023-ban a megelőző évek fejlődését követve több területen is bővültek kommunikációs csatornáink. Több embert értünk el, több tartalmat közzeltünk, valamint a tartalmaink minősége is sokat fejlődött. Az Egyesület külső kommunikációjának fő csatornájaként a közösségi média felületeinket, kifejezetten pedig a Facebook oldalt és csoportot tartjuk számon. A nemzetközi projektek eredményeinek közzléséhez főként a LinkedIn platformot használjuk, ahol leginkább angol nyelven közzöljük a legfrissebb híreket. A LinkedIn profil is egyre nagyobb eléréseket mutat, az előző évhez képest növekedett a megosztott tartalmaink száma és minősége, valamint több megtekintése volt a profilnak, mint a megelőző években. Jelenleg 127 követőnk van ezen a nemzetközi csatornánk, ami folyamatos fejlesztés alatt áll mind tartalom, mind pedig a megosztások gyakorisága terén. Az Instagram oldalunk használata nagyobb aktivitást mutat 2022-höz képest, a tartalom fejlesztése folyamatosan zajlik, amit szintén fontosnak tartunk, ugyanis az egyesületi tagok, érdekeltek, termelők is nagy számban használják már ezt a felületet saját tevékenységük ismertetésére.

A 2023-as évben majd 75 ezer embert értek el a Facebookon közzelt bejegyzéseink, ami az előző évi eléréshez képest 120%-os növekedés. 13.100-an keresték meg Facebook oldalunkat, ami majd 600%-os növekedés 2022-höz képest, 316-an pedig az Instagram profilunkat, ami 90%-os növekedés. 426 új FB és 36 Instagram követővel bővültünk. Jól látszik, hogy a követők száma az egyes felületeinket az egyes szakmai rendezvényeink alkalmával vagy egyéb megjelenések után növekszik. Facebook tartalmaink nem egy esetben érnek el több ezres megtekintést. 2023-ban majd 10 ezer megtekintése volt a legnépszerűbb bejegyzésünknek az új kistermelői rendelet kapcsán, de emellett sokakat elért az ENFORCE projekthez kapcsolódó kérdőívünk kitöltésére való felhívás, az EPR webinárium és annak tájékoztató anyagai, az Élménygazda program hirdetése, stb.

A 2024-es évben további növekedés mutatkozik majd főként a REL Expo nagy sikerének köszönhetően. Célunk tovább erősíteni a közösségi média felületeken történő kommunikációt, valamint a különböző csoportokban a közösség építését, a releváns és friss tartalmak folyamatos közzlését és a követő bázis növelését.

Az online jelenlét másik nagyon fontos célja, hogy a projektekből származó tudást, jó gyakorlatokat közre adjuk, azok eljussanak célcsoportjainkhoz az üzletvitelszerű REL fejlesztések céljából.

A Youtube csatornánk 65 feliratkozóval és 36 videóval működik egyelőre. Az egyes videók elérése azonban szép eredményeket mutatnak, hiszen van olyan videónk, amely 425 megtekintéssel büszkélkedhet. Fontos hangsúlyozni, hogy ezek a megtekintési számok a közvetlen youtube-on keresztüli lejátszásokat mutatja, míg sok esetben a közösségi média felületeinken megosztott bejegyzéseknél több száz, akár ezres nagyságrendű a videók megtekintése.

4. Európai Unió projektjeink

A kutatási, innovációs (Horizon 2020 projektek), valamint az oktatási projektek (Erasmus) lehetőséget teremtenek egyesületünk számára, hogy az alaptevékenységünkbe tartozó céljaink megvalósítását elősegítse.

Lehetőséget teremt arra, hogy a magyarországi kistermelők ügyeit európai szintre emeljük, ezzel elősegítve a magyar támogatási és jogszabály alkotás kistermelőket segítő fejlesztését. A nemzetközi kapcsolatok a jó gyakorlatok gyűjtéséhez nyújtanak segítséget,

amelynek aztán a hazai feldolgozása, adaptálása sokat segíti a kistermelőket. Az Erasmus program pedig lehetővé teszi, hogy oktatási anyagokat állítsunk össze az egyesület tagjai és célcsoportja számára.

4.1. Horizon2020 – CO-FRESH

A 3,5 éves projekt 2020 októberében indult. Az innovatív agrár-élelmiszer-értékláncok: a fenntarthatóság-orientált versenyképesség fokozása témakörben a zöldség és gyümölcs értékláncok fenntarthatósága és versenyképességének növelése témájában dolgozik. Itt kiválasztott pilot projektekben az ellátási lánc elemeit megvizsgálják abból a szempontból, hogy a működést hogyan lehetne hatékonyabbá, innovatívabbá tenni, illetve egyes működéséét újra gondolva, megújítva. Ebben a projektbe egyesületünk támogatja a magyar pilot projektet, továbbá részt vesz az uniós szintű AKIS tudásátadási programok megerősítésében.

Ugyanakkor a projekt másik fő hangsúlya egy európai értéklánc innovációs hálózat kialakítása és az unió kutatás-fejlesztési szerveivel való együttműködés megerősítése. Itt kapott jelentős feladatot a Kislépték.

Ez a projekt arra ad lehetőséget, hogy megvizsgáljuk a bio termékek REL és KREL piacra juttatásának lehetőségeit, valamint dolgozzunk a REL központú szaktanácsadó hálózat kialakításán. Emellett harmadik elemként jelenik meg a fenntartható csomagolás bevezetése a rövid láncokba.

4.2. Horizon Europe EU4Advice projekt

Az EU4Advice egy többszereplős projekt, amelyet a HORIZON-CL6-2021-GOVERNANCE-01-27 téma keretében finanszíroznak, 13 európai ország 21 partnerével. A projekt fő célkitűzése a hatékony REL kapacitásépítéshez szükséges alapok és struktúrák létrehozása, hatékony tudásátadás révén.

Küldetés:

Az EU4Advice célja a REL-el kapcsolatos tanácsadás megerősítése az ellátási lánc szereplői számára, ezáltal támogatva őket abban, hogy a gazdasági, társadalmi és környezeti fenntarthatóság szempontjából javítsák gyakorlatukat. E cél elérése érdekében az EU4Advice a REL tanácsadók, szakpolitikai döntéshozók hálózatának létrehozásán dolgozik, akik együtt dolgoznak a mezőgazdasági tudásalapú innovációs rendszerek (AKIS) hatékony szervezeti struktúrájának létrehozásán. Az EU4Advice a Farm2Fork stratégia legfontosabb célkitűzéseit célozza meg, hogy támogassa a fenntarthatóbb és erősebb REL modelleket, amelyek a globalizált élelmiszerrendszerek ígéretes és feltörekvő alternatíváját jelentik, és amelyek képesek csökkenteni a környezeti hatásokat és növelni az agrár-élelmiszeripari rendszer versenyképességét.

A projekt célkitűzései: A rövid élelmiszer-ellátási láncok tanácsadóinak azonosítása és jellemzése Európa-szerte. A 27 tagállamban működő REL tanácsadók európai hálózatba kapcsolása. Az európai mezőgazdasági tudás- és innovációs rendszerek (AKIS) fő kérdéseinek és kihívásainak jobb megértése. A REL tanácsadók és az őket érintő tartalmak integrálása nemzeti szintű AKIS-okba. Kapcsolattartás az érintett politikai döntéshozókkal nemzeti, regionális és helyi szinten. REL-el kapcsolatos innovációk átörökítése és terjesztése.

4.3. Horizon Europe FOSTER

A jobban irányított élelmiszerrendszerek receptje

Európa élelmiszerrendszere magas szintű élelmiszerbiztonságot és élelmiszerbiztonságot ért el. Jelenleg azonban nyomás nehezedik rá, hogy fenntartható módon táplálja az embereket. Ebben az összefüggésben az EU által finanszírozott FOSTER-projekt új ismeretekkel fog szolgálni arról, hogyan lehet az élelmezési rendszereket inkluzívabbá és jobban irányítottá tenni. A projekt egy online platformot hoz létre a legfrissebb információk és ismeretek, valamint az EU jövőbeli élelmiszer-rendszereire vonatkozó trendek és forgatókönyvek terjesztésére. A projekt keretében nyári iskolák is megvalósulnak, amelyek a kapcsolódó tudományágak és a polgári tudományos kezdeményezések integrációjára összpontosítanak. A projekt tevékenységi listáján szerepel a regionális polgári kezdeményezésű kezdeményezésekkel való közös tanulási folyamat kezdeményezése is. A projekt eredményeit műhelytalálkozók és konferenciák keretében terjesztik.

4.4 Erasmus+ Degrebe

A DEGREBE az Erasmus+ által finanszírozott projekt (2021-1-HU01-KA220-VET-000024924), amelynek célja, hogy segítse az agrárágazatban dolgozó fiatal diákokat és szakembereket a zöld és a transzverzális készségeik fejlesztésében.

Célunk, hogy a mezőgazdaságban dolgozó szakemberek következő generációja képes legyen Európa hagyományos mezőgazdasági tudását új szintekre emelni innovatív gyakorlatokon keresztül. Így a jövőbeli mezőgazdasági vállalkozások ellenállóbbak lesznek a gazdasági és éghajlati változásokkal szemben. Emellett remélhetőleg előre fogják látni az innovatív gyakorlatok és technológiák bevezetésére irányuló trendeket.

Fő tevékenységek:

A DEGREBE projekt megvalósítása 2 és fél évig (30 hónap) tart. Ez idő alatt innovatív és digitális oktatási anyagokat hozunk létre a mezőgazdasági területeken oktatók, valamint a Z generációhoz tartozó fiatalok számára.

4.5 Erasmus+ ENFORCE

ENFORCE Erasmus+ projekthez (A projekt száma: 2023-1-HU01-KA220-VET-000152590) fő célja az, hogy kidolgozzunk egy olyan komplex szakmai oktatási és felnőttképzési programot méhészek számára, mely elősegíti az élményalapú, interaktív szolgáltatások bevezetését a méhészetekben, ismereteket ad a mézek íztérképe kapcsán (a borokéhoz hasonlóan), valamint segíti a méhekkel és mézzel kapcsolatos tudásátadást a fogyasztók felé.

A projekt életre hívását azok a problémák adták, amelyek egyre nagyobb mértékben jelen vannak a méhészek mindennapjaiban. Projektünk fő célja az, hogy felkészítsük és segítsük a méhészeti ágazatban tevékenykedő gazdákat arra, hogy megbirkózzanak az éghajlatváltozás (pl. invazív fajok kártétele, aszály), az európai mézpiac változásai (pl. mézhamisítás, alacsony felvásárlási árak, márkák hiánya) és a méhészet ágazati jellemzői (pl. a tevékenységek diverzifikálásának hiánya) okozta kihívásokkal.

Ezekre a kihívásokra a projekt a következő válaszokkal kíván reagálni: komplex ismeretanyag és eszköztár összeállítása az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás lehetőségeiről, a méz ízérzékelési módszerekről és az értékesítési gyakorlatban történő

alkalmazásáról (méz kóstolók és méz íztérkép a borkóstolók példájára), a negatív mézpiaci változásoknak ellenálló értékesítési formák (pl. magasabb hozzáadott értékű értékesítés a közvetlen fogyasztóknak vagy a HORECA-szektorak).

Az ENFORCE projekt az első olyan projektünk, melyben a Kislépték Koordináló szervezetként vesz részt.

Kecskemét, 2024. április 6.

Dr. Kujáni Katalin
elnök